

Lakcímbejelentő

Állandó lakás bejelentését igazoló szelvény.

Lakás, amelybe beköltöztek: Budapest város VI kerület Eötvös utca 32 házsz. I em. 4 ajtó.

átjárnak család és utónev: <u>Fischer Ferkes</u>		mellőzvényének leánykori család és utónev: <u>Friedman Anna</u>	
család és utónev, esetleges előbbi neve is: <u>Fischer Magda</u>		foglalkozás (Állás): <u>varrónő</u>	
születésének helye és éve: <u>Myrzagháza város 1921. évi</u>		szülőhelye: : évi: 1	
születésének helye és éve: : évi: 1		szülőhelye: : évi: 1	
név: Visszó, — vele együtt bejelentő, — 12 éven aluli 116. Helyőnk 18 éven aluli bejegyzéseinek neve: 1. 2. 3. 4.			

1943. május 3. nap

A lebbéregest igazoláselvény felmutatását igazolom: A beírás az ügyintézőknyvbé való bejegyzés igazolom.

Schwarz Ferenc Gyunter Viktor

1943. V. 3.

Vintával, olvashatóan kell kitölteni!

A lakcímbejelentőm fontos okmány volt. 1943. május 3-án kerültem az Eötvös utca 32-be, egy albérletbe. Ezzel a papírral igazoltam később Kárpátalján, hogy Pesten éltem, e nélkül nem honosíthattam volna vissza magam magyar állampolgárnak. Egyszer 1943-ban nagyon beteg lett Fanni, a nővérem, és bekerült a kórházba. Dolgoztam, de amint megtudtam, hogy mi történt velem, szaladtam hozzá. Haza persze nem írtam meg, hogy Fanci beteg, hanem úgy írtuk a levelet, mintha minden rendben lenne, és ő aláírta, hogy jól van. Egy hónapig vagy hat hétig volt a kórházban tüdő- és mellhártyagyulladásal. Nagyon beteg volt, utána pedig legyengült. De a baráti körben (ezeket a fiatalokat a szociáldemokrata ifjak között ismertem meg) volt egy orvos, az Arató Ottó, aki a Sportkórháznak lett aztán a főorvosa. Együtt dolgozott az édesapjával, mert az apja is orvos volt, közösen rendeltek, középen a várószobájuk, az egyik szobában az apja, a másikban ő dolgozott. Akkoriban volt az OTI-ban -- az SZTK elődje -- egy főorvos, aki az Arató Ottónak jó ismerőse volt. Ő mondta, hogy adjam be a papírokat, és akkor Fannit megpróbálják elhelyezni egy szanatóriumban. Haza nem mertem megírni, hogy beteg; pedig már másfél hónapja kórházban volt. Én dolgoztam, mert valamiből élni is kellett, s közben intézkedtem, hogy betegen hova menjen. Végül a Kútvölgyi Szanatóriumba -- nem a budapesti, hanem a Duna--Tisza között volt egy Kútvölgy nevű szanatórium -- vitték [1924 és 1947 között működött a Hódmezővásárhelytől 11 km-re lévő Kútvölgy község határában egy Kútvölgyi Szanatórium nevű tüdőszanatórium. -- A szerk.]. Bent feküdt jó ideje, mikor megírtam az otthoniaknak is, hogy baj van. Odavoltak, hogy ez a kis taknyos már megint mit csinált -- ez én voltam --, hogy mindig 'önállósodik'. Aztán Fanninak haza kellett mennie, mert jött a front, és kiürítették a szanatóriumot. Akkor vitték el Auschwitzba a többi családtagommal együtt. Később mesélte, hogy síneket kellett krampálniuk a munkatáborban, síneket javítottak, vasútnál dolgoztak, és nem volt mit enniük. Céklát evett nyersen, és mindent, amit a földeken találtak. Mondta, hogy nem is volt annyira éhes, mint inkább örökké aludnia kellett. Egyszer az őrt kérte, hogy hagyja tíz percig aludni az erőgyújtéshez, és az őr akkor rendes volt, tíz percig pihenhetett. Utána aztán csinálta tovább a dolgát. Biztos vagyok abban, hogy Fanni akkor is vidám volt, és tudott lelket önteni az emberekbe. Amerikában a háza mindig tele volt vendégekkel, jöttek hozzá tanácsért, és mert nagyon ügyesen sütött. Ha kellett, a szomszédoknál valami

ünnepség volt, szívesen sütött nekik is, úgyhogy nagyon-nagyon szerették. Egy nagyon kedves zsidó családnál voltam, amikor megtudtam, hogy a szüleimet elvitték. Az újságokban is benne volt, hogy honnan viszik az embereket. Újpestről is elvitték az összes zsidót. Újpesten akkoriban Endre László volt az alispán. Ott is és Nyíregyházára is kitették a fehér zászlót, hogy 'zsidótlanították' a várost. Ez benne volt az újságokban, tudta a hitközség, és persze ment a hír az emberek között is. Így tudtam meg én is, hogy elvitték a szüleimet. No meg abból, hogy levelet küldtünk a nővéremmel, Jolánnal Nyíregyházára, amire nem jött válasz. Ezért írtam egy ottani ismerősömnek, hogy járjon utána ennek a dolognak? Nagyon sírtam, amikor megtudtam, hogy deportálták őket. A bácsi, akiknél laktunk, egy hegedűművész volt, emlékszem, rám szólt: 'Senkit nem érdekel, hogy maga sír.' Persze, az is lehet, hogy nem bántani akart, hanem így akart megerősíteni, de attól kezdve, mintha lezártam volna a könnycsatornáimat, semmin nem tudtam sírni. Egyszerűen egy könny nem jött ki a szememből hosszú évekig. Amikor Auschwitzban jártam 1965-ben, és a nagy üvegfalon keresztül láttam a hajakat, a bőröndöket, a cipőket, a tárlót, amibe kicsi gyerekfacipőket és gyerekingeket tettek, a lámpát, amit emberi bőrből csináltak, akkor sírógörcsöt kaptam. Zakopanéból jöttünk hazafelé, egy kéthetes nyaralás után. Mindenki le volt taglózva, de akit közelebről érintett, az sírt, és én nem tudtam abbahagyni. Azóta nem voltam és nem megyek Auschwitzba. Még mindig élnek bennem azok a képek.